

İthal Ürünler ve Online Satışlar için Kimyasallar Mevzuatının Uygulanmasının Artırılmasına Acil İhtiyaç Vardır

Cefic, AB'nin güvenlik riski taşıyan ürünler için hızlı uyarı sistemi olan '[Safety Gate](#)' (Güvenlik Kapısı) aracılığıyla bildirilen 2023 verilerini analiz etti. Bu doğrultuda temel bulgular aşağıdaki gibidir:

➤ **AB mevzuatına kimyasal uyumsuzluk, sadece yüzde olarak değil, aynı zamanda mutlak sayı olarak da en çok rapor edilen risktir ve bunun en büyük nedeni uyumsuz kozmetik ürünlerindeki artıştır:**

- Ürünlerdeki **kimyasal uyumsuzlukların** oranı 2022'de %35 iken 2023'te **%51'e yükselmiş** (şekil 1) ve yaralanma veya elektrik çarpması gibi diğer risklerin önüne geçerek AB Güvenlik Kapısı kapsamında iki yıldır **en çok rapor edilen risk** haline gelmiştir.
- Bunun ana nedeni, 2023'te uyumlu olmayan kozmetik ürünlerinde 2022'ye kıyasla **12 kat artış** yaşanmasıdır (şekil 2, koyu yeşil).
- Bu kayda değer artış büyük ölçüde **kısıtlanmış kokulardan** (fragrances) kaynaklanmaktadır (şekil 3). Bunun nedeni, Mart 2022'de herhangi bir geçiş dönemi olmaksızın uygulamaya konulan, kozmetiklerde alerjen koku bileşeni olan **lilial** maddesinin kullanımının yasaklanmasıdır.
- Sonuç olarak, **Kozmetik Ürünler Yönetmeliği (CPR)** ile uyumlu olmayan kimyasallar 2021'de 71 iken 2022'de 284'e çıkmış ve 2023'te **1350'ye** yükselmiştir. İlk kez, CPR'de bildirilen vakalar “yasa” derecelendirmesinde REACH'tekileri **geride bıraktı** (şekil 4).

➤ **Endokrin bozucu kimyasalların (EDC'ler) çoğunlukla ithal ürünlerden kaynaklanması, yeterli uygulama tedbirleri konusunda soru işaretleri yaratmaktadır:**

- EDC'ler **art arda üçüncü yılda** da artış eğilimi göstermiştir (Şekil 5).
- EDC'lerin neredeyse tamamı ya AB/AEA dışından gelen ürünlerden (427'de 366) ya da menşei bilinmeyen mallardan (427'de 53) kaynaklanmaktadır. EDC'lerin **sadece çok küçük bir kısmı AB içinden kaynaklanmaktadır (427'den 8'i)**.
- Önceki yıllarda olduğu gibi, en çok rapor edilen EDC'ler **kısıtlanmış ftalatlardır** (şekil 3) - özellikle DEHP, [2008'den beri AB'de kısıtlanmış bir maddedir](#), ancak Çin'den ithal edilen plastik bebeklerde hala sıklıkla bulunmaktadır.
- Çin'in Tehlikeli Maddelerin Kısıtlanması (**Çin RoHS**) kapsamında DEHP, diğer üç ftalatla birlikte 2026 yılından itibaren **elektronik ürünlerde** kısıtlanacaktır. Sonuç olarak, önümüzdeki yıllarda ithal elektronik ürünlerde DEHP'nin azaldığını görebiliriz.

➤ **REACH ile uyumlu olmayan kimyasallar, ithalatın etkisiyle de neredeyse iki katına çıkmıştır:**

- 2023 yılında REACH ile uyumlu olmayan kimyasalların sayısı 2022 yılına kıyasla **neredeyse iki katına çıkarak** 901'e ulaşmıştır (Şekil 6). Bu durum, Mart 2022'de kısıtlanan bir madde olan **bütanon oksim'in boyalarda kullanılmaya devam edilmesiyle** sadece kısmen açıklanabilir. Keskin artışın diğer sebepleri ise ithalatın genel olarak artması olabilir.
- **REACH ile uyumlu olmayan kimyasalların yaklaşık dörtte üçü AB/AEA dışından gelmektedir** (2023'te 605) (Şekil 7). Çoğunlukla yeni kısıtlanan **bütanon oksim** nedeniyle sadece bir kısmı AB/AEA içinden gelmektedir (2022'de %5 iken 2023'te 176 veya %12) (Şekil 8). Menşe ülkesi bilinmeyen ürünlerden elde edilen REACH uyumlu olmayan kimyasalların sayısı, **çevrimiçi alışverişte COVID ile ilişkili artıştan** sonra bile 2023'te yüksek kalmıştır (120).

➤ **Diğer mevzuatlar:**

- Elektronik ürünlerdeki **RoHS uyumlu olmayan kimyasalların sayısı** 2021 ve 2022 yıllarında nispeten sabit kalırken (sırasıyla 104 ve 112), **2023 yılında 360'a yükselmiştir** (Şekil 4 ve Şekil 3). Bu artış çoğunlukla kurşun ve kadmiyum gibi ağır metaller ve ardından kısıtlı ftalatlar ile ilgilidir. Artış muhtemelen **beklenen RoHS revizyonu öncesinde hedeflenen uygulamadan** kaynaklanmaktadır. Benzer bir eğilim, 2018'de %1 olan oranın 2020'de %3'e düşmeden önce %17'ye yükseldiği 2019 yılında da gözlemlenmiştir.
- **Sınıflandırma, Etiketleme ve Ambalajlama Tüzüğü (CLP)** ile uyumlu olmayan kimyasalların sayısı geçtiğimiz yıllarda nispeten düşük kalmış ancak hiçbir zaman sıfıra düşmemiştir: 2020'de 46, 2021'de 18, 2022'de 58 ve 2023'te 57 (Şekil 4).
- **Oyuncak Güvenliği Direktifi ile uyumlu olmayan kimyasalların sayısı** 2020'de 120'den, 2021'de 87'ye, 2022'de 89'a ve 2023'te 94'e düşmüştür (Şekil 4); bunun nedeni çoğunlukla "slime oyuncaklar" olarak adlandırılan oyuncaklarda sıklıkla bulunan reprotoksik **borun** ve ardından kısıtlı ftalatların migrasyonudur. Çin, AB/EEU'ya en fazla oyuncak ithal eden ülke konumundadır. Ancak Üye Devletler, Çin'den gelen kimyasal açıdan uygun olmayan oyuncakların raporlanmasında farklı sonuçlar ortaya koymaktadır.
- Genel olarak, aşırı **bor** migrasyonunun 2023 yılında 35 örnekle yavaşça azaldığı görülmektedir (Şekil 3).
- **Kozmetik, 2023'te vakaların %46'sını oluşturarak %13 olan oyuncakları geride bırakıp en büyük uyumsuz kimyasal kategorisi olarak ortaya çıkmıştır (Şekil 9).** Buna kıyasla, 2022'deki uyumsuzluk vakalarında, oyuncaklar %29'u, kozmetikler ise %21'i temsil ediyordu. Daha dar bir açıdan bakarsak uyumlu olmayan kimyasal ürünlerin sayısı (2020'de 206'ya karşı 2023'te 361), uyumlu olmayan elektronik (2020'de 17'ye karşı 2023'te 289), mücevher (2020'de 137'ye karşı 2023'te 210) ve tekstil (2020'de 78'e karşı 2023'te 153) gibi artmıştır.
- Avrupa Komisyonu kısa bir süre önce tüketicilerin daha iyi korunmasını sağlamak amacıyla **AB'nin kozmetik güvenlik kurallarına** ilişkin bir değerlendirme başlattı. Geçtiğimiz Ekim ayında gerçekleştirilen bir ECHA uygulama projesi, AEA'da denetlenen kozmetiklerin %6'sının yasaklı maddeler içerdiğini ortaya koymuştur.

Araştırma Metodolojisi

Bu analiz, [Avrupa Komisyonu'nun 2022 ve 2023 Safety Gate](#) makale verilerine dayanmaktadır, ancak tek tek kimyasallara ayrılmıştır. Tehlikeli gıda dışı ürünler için Safety Gate hızlı uyarı sistemi aracılığıyla, AB/AEA üye ülkeleri ve Avrupa Komisyonu, tüketicilerin sağlığı ve güvenliği için risk oluşturan ürünler hakkında bilgi alışverişinde bulunmaktadır. Veri tabanı AB'nin Genel Ürün Güvenliği Direktifi kapsamında oluşturulmuştur. 2023 yılı için Cefic raporu, yasalara uygun olmayan 2904 kimyasal madde örneğini listelemiştir (2022: 1259).

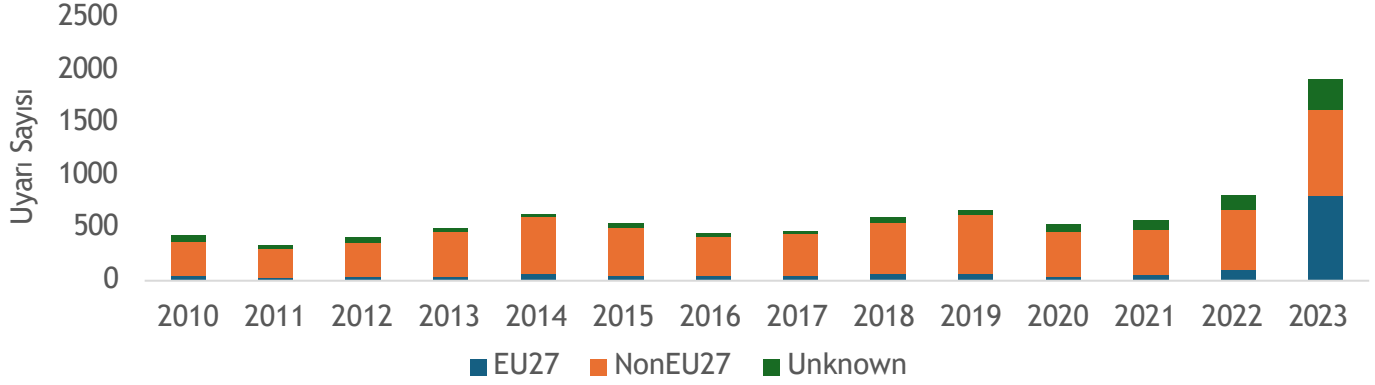
2023'teki sayı 2022 değerinin iki katından fazla olduğu için, Cefic'in raporu yanıltıcı olabileceğinden yüzdeler yerine ağırlıklı olarak mutlak rakamlara dayanmaktadır.

Cefic'in analizi hem kimyasal hem de çevresel riskleri kapsamakta ancak düğme pilleri ve motorlu taşıtları hariç tutmaktadır. Ham veriler ayrıca, bir ürünün bazen başka ülkelerde veya farklı renklerde bulunabileceği ve bir üründe birden fazla uyumsuz kimyasal bulunabileceği gerçeğine göre ayarlanmıştır.

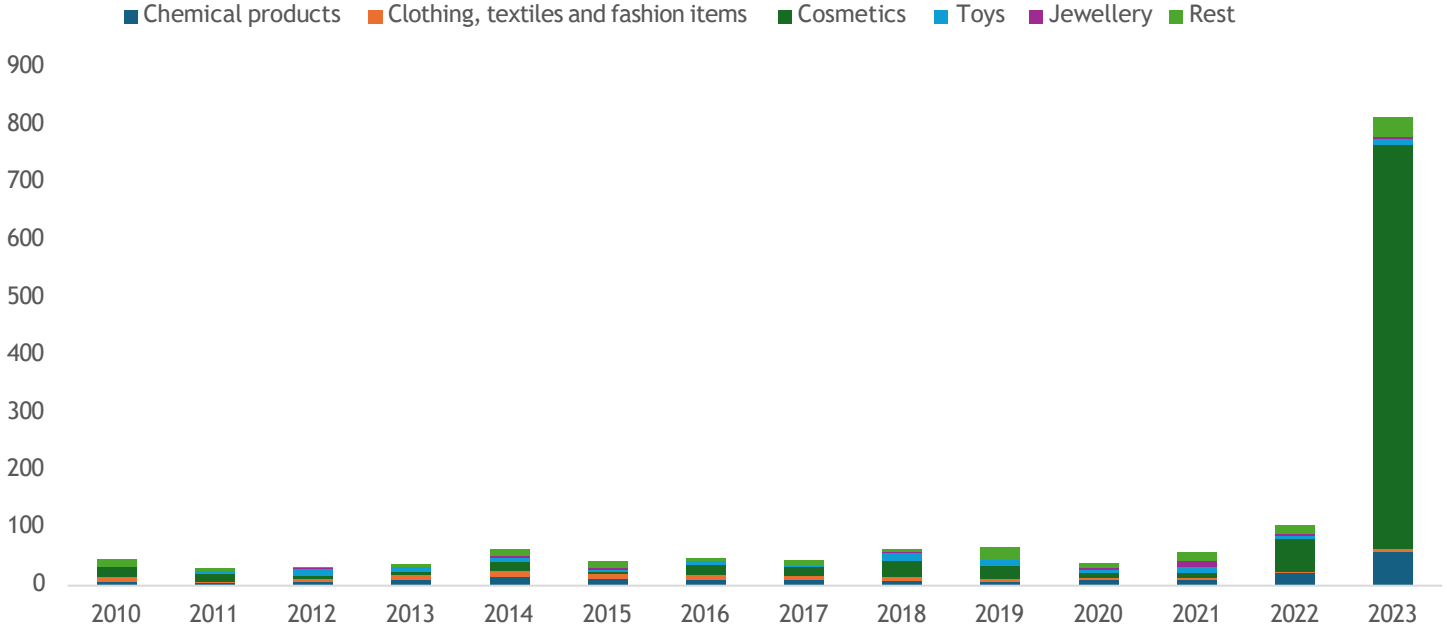
Bu analiz AB pazarına sürülen tüm uyumsuz ürünlerin sayısını yansıtmamakta olup sadece AB Üye Devlet icra makamları tarafından Safety Gate aracılığıyla bildirilen vakalara dayanmaktadır.

Metodoloji hakkında daha fazla bilgi için lütfen Cefic Ürün Yönetimi Müdürü Bernd Kappenberg ile iletişime geçin: bka@cefic.be

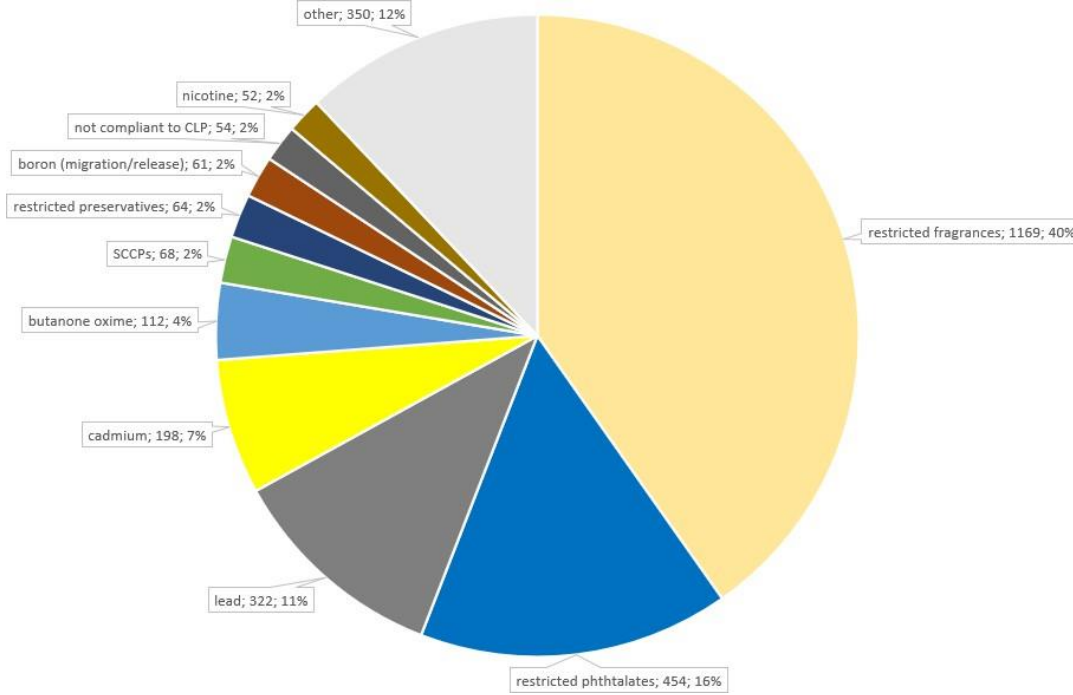
Şekil 1: Kimyasal ve çevresel riskler için Safety Gate ürün uyarılarının toplam sayısı

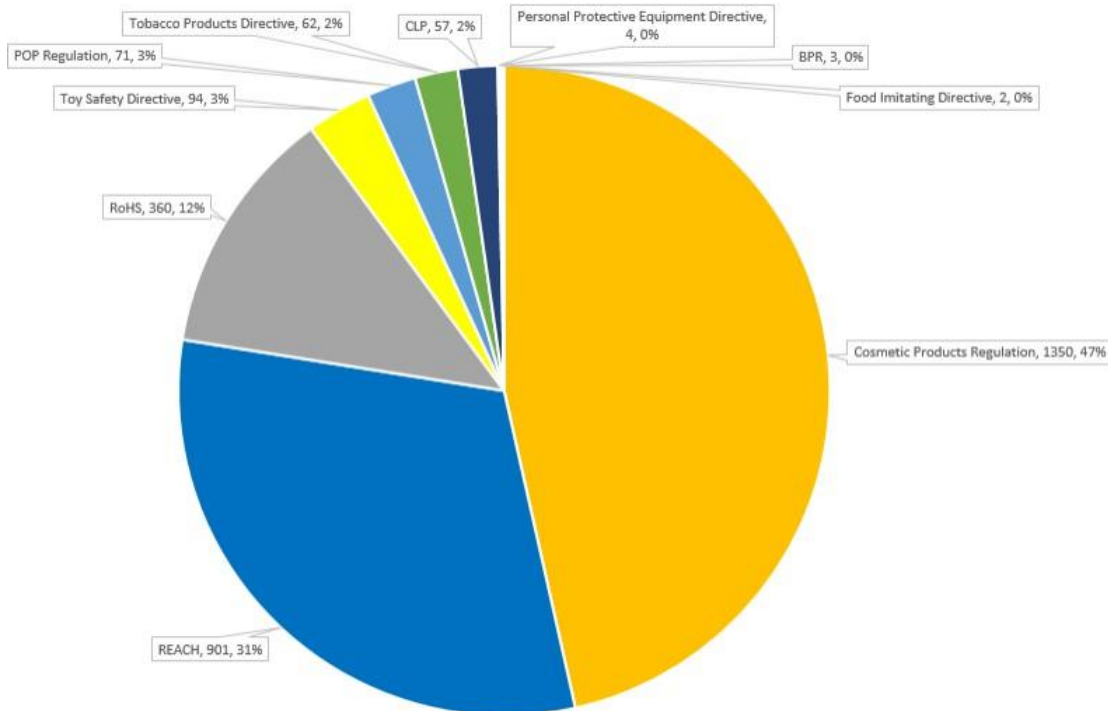
Şekil 2: AB27'de üretilen ürünler için kimyasal ve çevresel risklere yönelik Safety Gate uyarılarının sayısı

Şekil 3: Uyumsuzlukların kimyasallara göre dağılımı
(toplam 2.904 örnek)

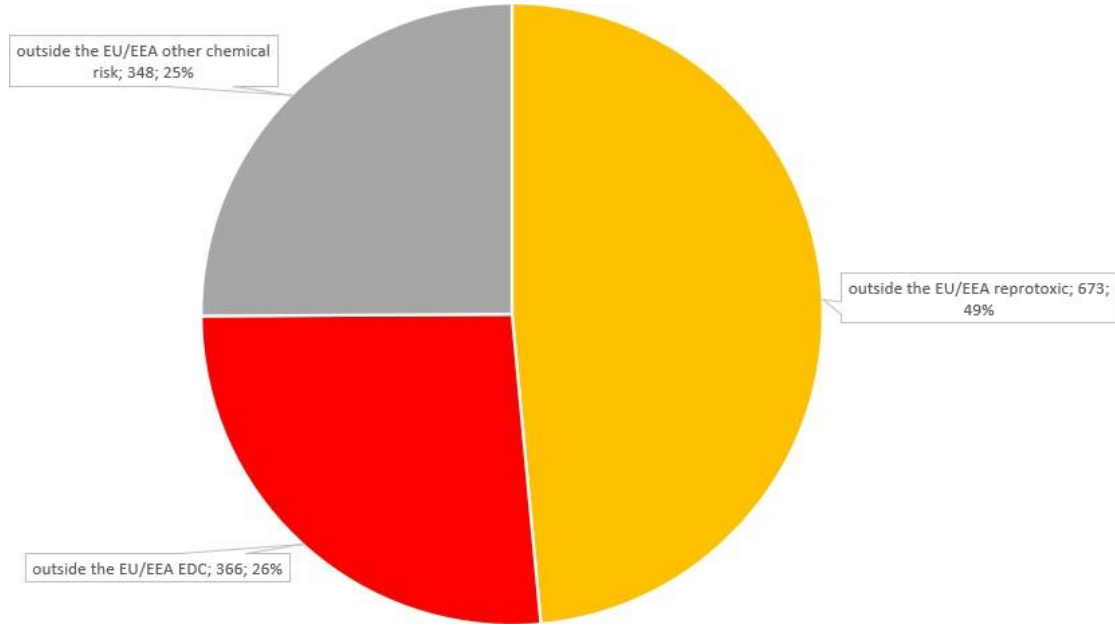

Şekil 4: Uyumsuzlukların mevzuata göre dağılımı
(toplam 2.904 örnek)

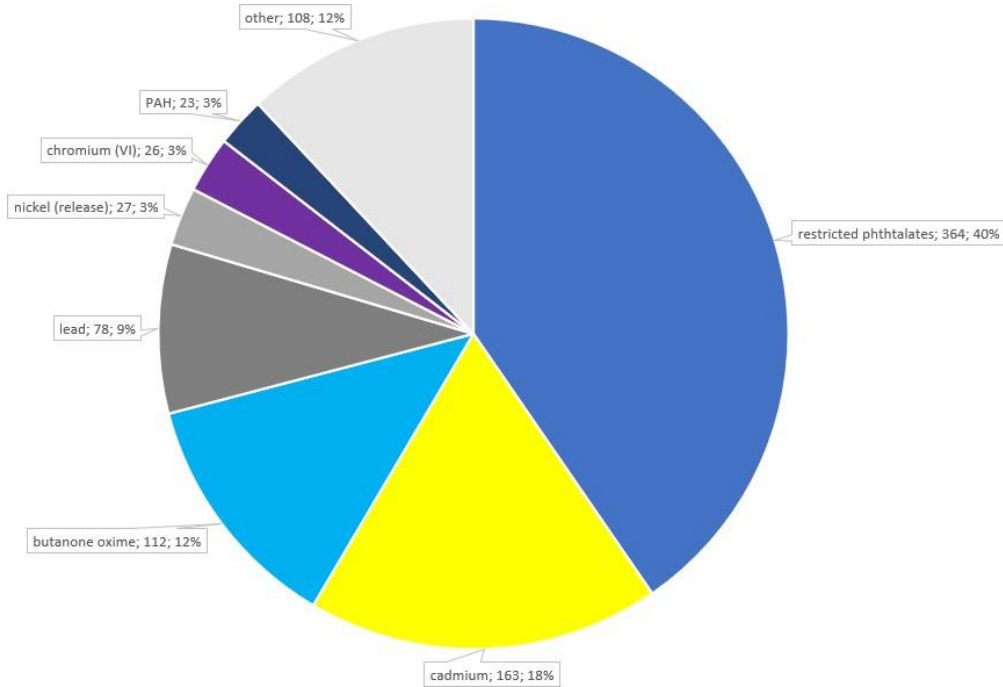

Şekil 5: AB/AEA dışında uyumlu olmayan kimyasallar, EDC'lere göre dağılım, (şüphelenilen) reprotoksik ve diğer kimyasal riskler

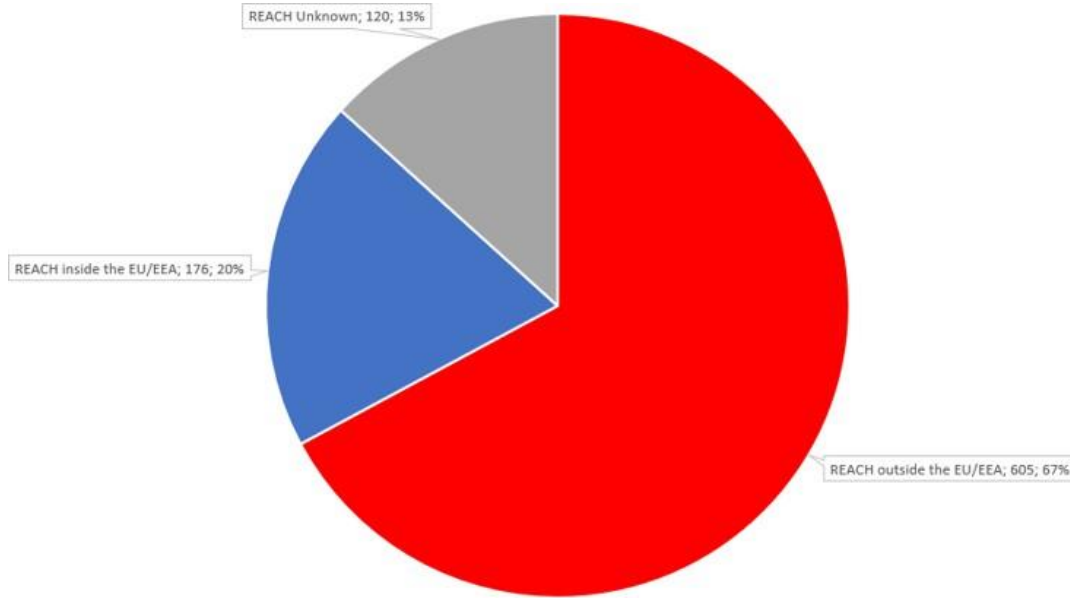
(toplam 1.387 örnek)

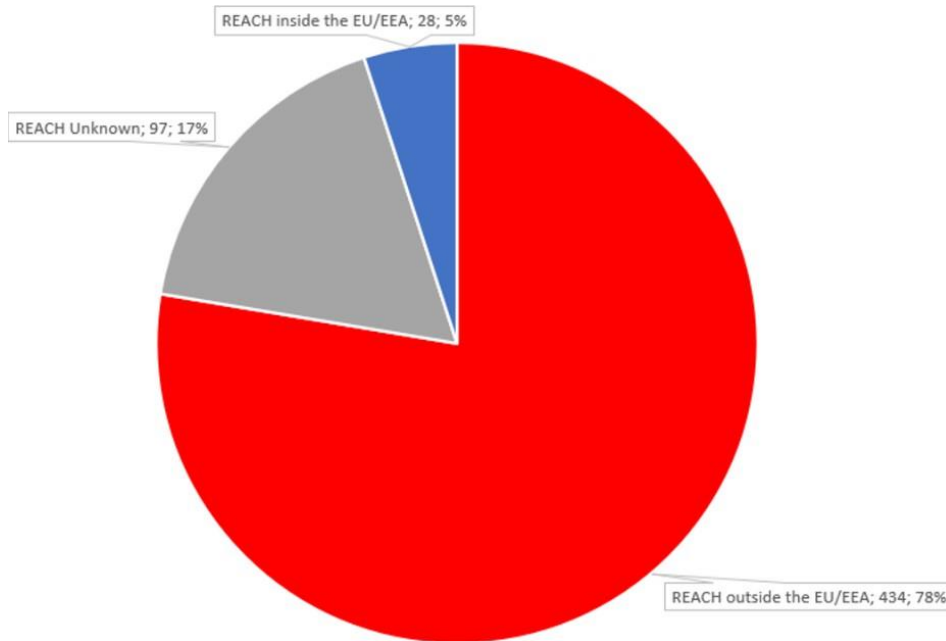
Şekil 6: REACH ile uyumlu olmayan kimyasalların dağılımı

Şekil 7: REACH ile uyumlu olmayan kimyasallar, menşesine göre dağılım (2023)
(toplam 901 örnek)

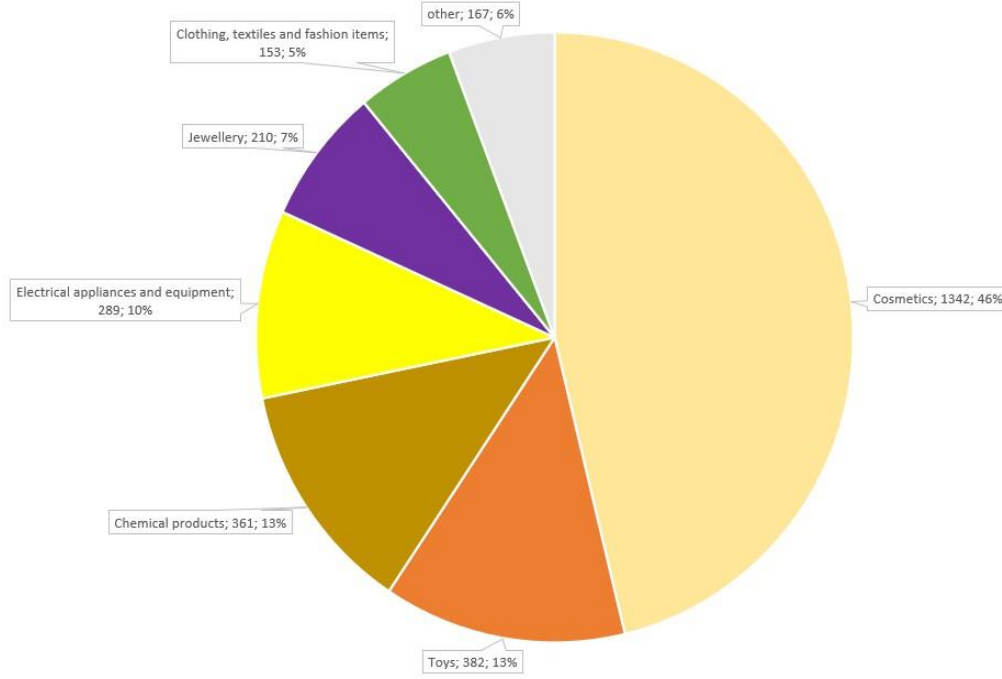

Şekil 8: REACH ile uyumlu olmayan kimyasallar, menşesine göre dağılım (2022)
(toplam 559 örnek)

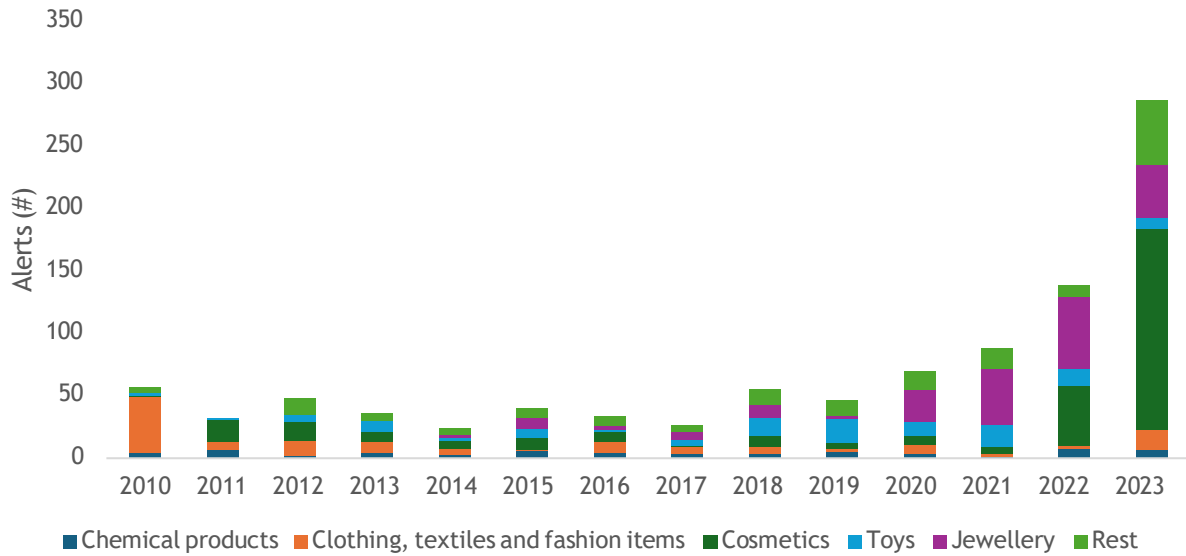
Şekil 9: Uyumsuzlukların kategorilere göre dağılımı

(toplam 2.904 örnek)

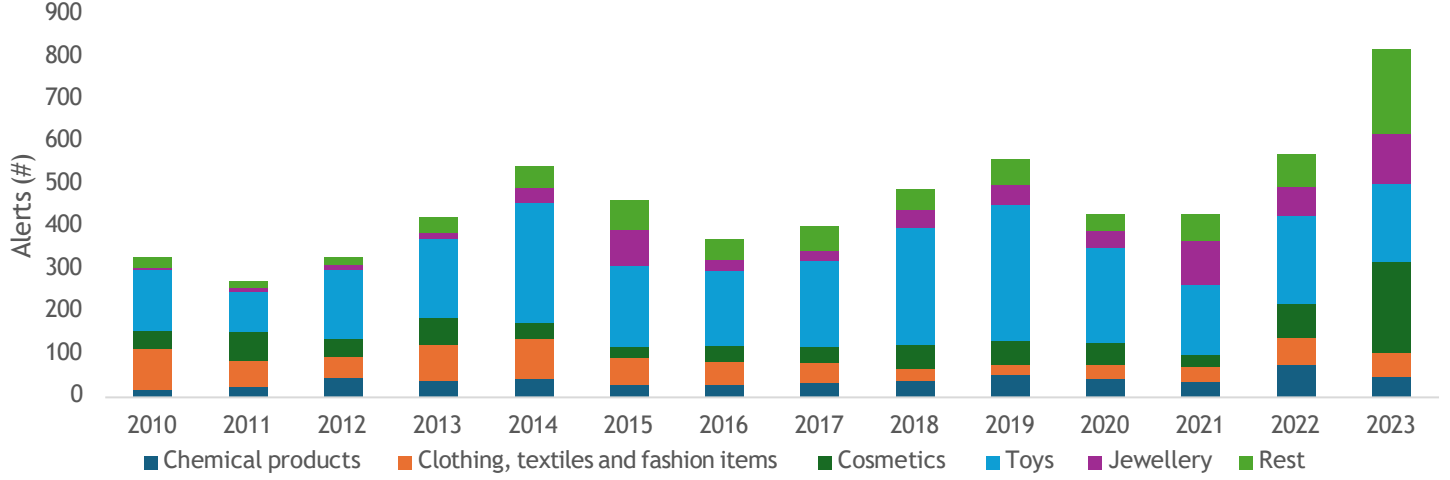

Ek grafikler

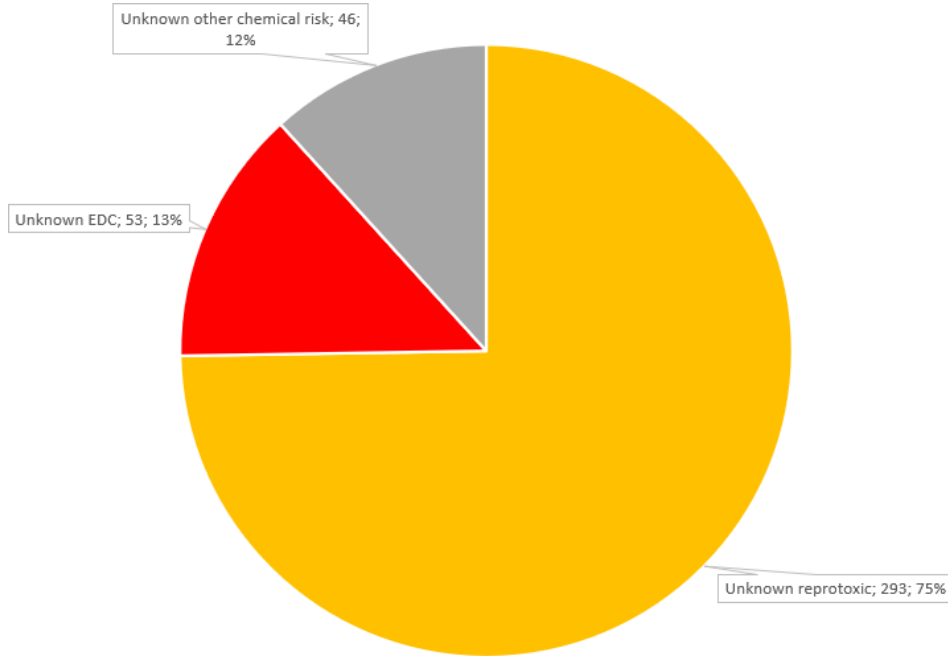
Menşei bilinmeyen ürünlere yönelik kimyasal ve çevresel riskler için Safety Gate uyarılarının sayısı

AB27 dışında üretilen ürünler için kimyasal ve çevresel risklere yönelik Safety Gate uyarılarının sayısı

Menşei bilinmeyen ürünlerdeki uyumlu olmayan kimyasallar, EDC'ler tarafından parçalanma, (şüphelenilen) reprotoksik ve diğer kimyasal riskler (toplam 392 örnek)

*AB/AEA içinde uyumlu olmayan kimyasallar, EDC'lere göre dağılım,
(şüphelenilen) reprotoksik ve diğer kimyasal riskler
(toplam 1.125 örnek)*

